

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:
Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak, nyilatkozatok és hirdetések.

Telefon szám 34.

Magyar és érvényes nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.
Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre K 20—
Fél évre 10—
Negyed évre 5—
Egyes szám ára 40 fillér.

Hirdetéseik jutányosan számítottak.

NYILTTÁR ORSZÁG

Feladó szerkesztő:

ZRINYI KÁROLY.

Főszerkesztő:

MARGITAI JÓZSEF.

Kiadó és lapigazgató:

STRAUSZ SÁNDOR.

Amit a „mare nostro“-ból megakarnak menteni.

Sok egyéb büszke jelszó mellett a Mare nostro jelszavával is induló háborúba az az Itália, mely »maga csinálja magát«. Lobogott a lelkesedés tüze a kék ég alatt, dagadtak az olasz keblek, az »önzés szent-ségé«-nek dicsőítései beragyogva kezdődött a rablás hadjárata. »Evviva Savoia!« kiáltással rohantak az olaszok a harcmezőre, hol a másutt élet-haláltságát vívó, meggyöngyült ellenséggel szemben csak győzelmet arathatnak. Mámorban uszott Olaszország, előre ujjongva a sétán Bécsbe. A csekély számú határvédő magyar-osztrák katonát komoly akadálynak nem tekinthette az emberekben, municióban óriási fölényes olasz hadsereg, melyet a szenális Cadorna vezetett.

Mint álom, mint messze múltba vezetett rémmese tetszik ma az olasz háboru kezdetének története.

Tizenkétszer rohant az olasz ellenünk az Isonzó mellett, tizenharmadszor — ön, szerencsétlen szám! — mi vertük főbe, oly alaposan, hogy meg is sántult tőle. Mindenestre elvettük kedvét a sétától. Cadorna azóta valamelyik itáliai Gráczban eszi a kegyelem kenyérét és tán még ma sem tudja felfogni, hogyan sikerült az erejében megfogott magyar osztrák armádának a hős taltjainkat leverni.

Foszlányokban az a pompás műsor, melyet az olasz hadvezér derék társaival, Sonninoval és Salandrával, oly szépen összeállított. A rablásból nem lett semmi, — az olasz katonák hiába vérezték el. Rómában most azon törik a fejüket, hogyan lehetne az ország lakosságában a tűnedező önbizalmat újra élesíteni. A könnyen szereshető babérokkal kecsegtető harctéren dicsőség aratására már nincs remény, a területrablás terve a »Mare nostro«-ba esett. Mit lehet belőle kimenteni? A politika terén akarják kicsiszolni a harctéren szenvedett csorbát.

Uj jelszóra van szükség és jelszavak fölött az élénk fantáziájú olasz nem jut zavarba. Így kelt szárnyra Olaszországban a »leigázott népek felszabadítása«-nak jelszava, mely nem egészen új ugyan, de — ugy-e bár? — annál szebben hangzik. Ez egyik örvendés jele annak hogy a remények és önámítások, melyekkel az olaszok háborúba fogtak, mulatóban vannak. Ha még mindig hihetnek, hogy megfoszthatnak minket az Adriától, hogy Anztria testéből darabokat szakgathatnak, úgy nem fordítanak figyelmüket más, tőlük távol álló népek »felszabadítására«. Mert akiket az olaszok fel akarnak szabadítani, azokért ugyan egyetlen olasznak sem hevül a szíve: arról lévén szó, hogy a monarchiában élő szlávokat akarják magas protektorságukkal boldogítani, azokat a szlávokat, akikkel évszázadokon át a legdühösebb ellenségek voltak. Egyszerre a halálos gyűlölet megcsúnt, puszipajtások az olaszok a szlávokkal

s a szlávok Rómában néhány hét előtt kongresszust tartottak, melyben az olasz-szláv testvéresülést ünnepelték.

A szövetségi hűségben annyira bevált Itália tehát új fegyvertársat talált a hazaszeretet erényében tündöklő szlávokban. Mintha a komikum disszonanciája zavarná a világtragédia komor hangját! Egyébiránt senkisé tagadhatja, hogy egymáshoz méltóbb, összeillőbb szövetségeseiket keresve sem lehetett volna találni. Öszeillendőségük természetesen nem vér-, faj-vagy nyelv-okonyságukban, hanem erősen kifejlődött szövetségi hűségükben gyökerezik.

Melyik fogja előbb cserben hagyni a másikat? Ez a kérdés igazán nem izgat minket. De azt hisszük, az olasz népet ma mégis csak többet érdekli, hogy mikor fog ön maga felszabadulni, mint az, hogy mikor szabadítják fel az olasz protektorok drága szláv »testvéreiket«.

Támogassuk a rekvirálást.

A kormány szigorú intézkedéseket fogantatott, hogy a feleslegek, zabol megvannak, az éléskamrákból s a magtárakból előkerüljenek. Mert itt a tavasz, amikor rendezes körülmények között is fogytán vannak az élélmiszerek; hiszen a hosszú télen felémészthetjük a készleteket, amelyekről a téli időre gondoskodtunk. Mennyivel inkább áll ennek eshetősége most, amikor a világháború közepette a rendesnél szűkebben méreteit ki mindenkinek az öt megillető járandóság

Pillanattfelvételek egy ukrainai városban.

Írta: Kelemen Ferenc.

II.

Az impressziók nagy tömegéből egy pár karakterisztikus példányt, minden rendszer nélkül, csak úgy, amint azok véletlenül tollam hegyére akadnak, ide jegyzek:

Zöld tetők, zöld kerítések. A zöld színben nincs semmi karakterisztikus orosz; sőt »zöld a remény« közismert példaszó jogán az a szín még a mai lángbaborult világban bizonyos neutrális magaslapon ragyog a többi színek felett. Nem volna tehát semmi különösebb abban, hogy ezt a szemre állítólag oly jótékonyan ható nemes színt a város lakói oly példáláan bőkezűséggel pazarolják házaik tetőire és léckerítéseikre, amde a zöld szín-mánia mögött magasabb emberi hibák rejteznek. A zöld szín itt a társadalmi (vallási) megkülönböztetés kiabáló jele. Ez itt az »igazhítek« színe, megkülönböztetésül a nyomorgó oroszországi zsidók fakunyhóinak sötétbarna színűsától. Tehát házak és kerítések színében is kifejezésre kel juttatni azt a rettenetes társadalmi szakadékot, melyet érthetetlen történelmi tényezők, a zsidók és más vallásuk közé áskáltak s amelyet még a modern emberiség vallási határokon felül mozgó gondolatvilága is csak lépésről-lépésre tud áthidalni. Mintha tényleg valami történelmi átok súlya nehezednék e vezető szellemképességű fajon!

Barna tetők, fakunyhók. Ez már e város karakterisztikus vonása. A tágas, sáros, bár imponálóan egyenes főút mentén kétoldalt apró dü-

ledező fakunyhók rongyos ajtókkal-ablakokkal, melyek mind egymásra támaszkodnak, mintha csak kölcsönös alátámasztással volnának képesek bizonytalan egzisztenciájukat fenntartani. Arra lejjebb, a meredekpartú Dnyeszter felé ez a főút összeszűkül, mint a vasuti sínek a távolban s itt már valósággal egymás hátán tengődnek ezek a szármalás külsője, dűledező faalkotmányok. Szűk, alig járható görbe utcák számszámra simulnak egymáshoz ezek a deszkabőlék, melyek pár lépéstávolságból figyelve, egy görbe, összefüggő rendetlen tömegé folynak össze, mint egy, a földön nyomorgó, rongyos, rozsdabarna köpönyegű koldus. Tisztaság, rend, higiénia, polgári kegyelem száműzve vannak e helyről s piszkos, bűz, rendetlenség démona uralkodik e házkoldosok felett! Mintha csak ez az évszázados elnyomásban sanyalódó szegény nép a folytonos nyomorúság hatalma alatt egyenesen kultuszt csinálna a rendetlenségből. A piszokból, a bűzből, mert szinte hihetetlen, hogy ily nagy embertömegek, még a legnagyobb elnyomtatás közepette is, nem volnának képesek, egész életük tengődésének színhelyét: a kis falakát nagyobb rendben tartani. Valami apatikus nemtoródómság ördöge ül e borzalmas »ghetto«-n; apathia, amelyért mi büszke »igazhítek« tartozunk felelősséggel! Ez a nyomor — a mi munkánk!

Az öndemobilizáltak. Ez a kissé különösen és idegenül hangzó szó gyűjtőfogalma azoknak a boldog halandóknak, kik a millió szenvedők által oly türelmetlenül várt leszerelés műveletét önhatalmulag és saját hatáskörükben a legrövidebb úton intézték el. Azt a sok tízezer orosz katonát értem alattuk, kik a Trockij-féle ultraszociális eszméknek a hadseregben való térhódítása után

egyszerűen háttal fordítottak a piszkos rajvonalknak s hazajöttek családjukhoz, melynek melegt, kényelmét, szeretetét évek hosszú során át nem érezték. Az ő bátor »megszökésük a frontról« indította meg azt a lavinát, mely pár hónappal később maga alá temette ennek a rettegett milliós orosz hadseregnek a fegyelmét, rendjét s amely később a breszt-litovsk-i békében megpecsételte Oroszország sorsát. Most boldogban, ragyogó arccal végzik dolgaikat s ha esténként a park homokos utján összetalálkoznak velük, az egyéni biztonságának valami fölényes mosolyával néznek le rájuk. Mintha minden mozdulatuk, arcizmusuk minden rándulása egyetlen boldog gondolat varázsát sugározná felénk: »Mi már otthon vagyunk.«

A jólét. Ez egyike azoknak a szerencsétlen fogalmaknak, melyeket a borzalmas háború már régen kitértült sok százezer nyomorgó család köréből. Az élelmi és iparcikkokban való hiány már évekkal ezelőtt törhetetlen volt nálunk. Itt ezekben meglegő a bősz. Az u. n. éléskamrák a szó valódi értelmében tömve vannak s amit nálunk valószínűleg már csak a muzeumokban, esetleg a mozikban (a mozi mindenre jó!) mutogatnak: nullás, szép fehér lizzettel megrakott parasztkoskák itt valóságilag tüntető felvonulásokat rendeznek. Egy-egy ilyen kocsi bő katonaköpenyén több liant van rátapadva, mint amennyit nálunk egy négytagú család a szerencsétlen lisztjegyek ellenében egész hétre kikap.

A samovár. Ez már igaz orosz specialitás. Ha az ember Oroszországot csak nagyszerű írónak munkáiból ismeri, sem marad titok előtte, hogy a tea valósággal az orosz nép nemzeti itala. Ez a végtelen teamádat szerkesztette meg azt a prak-

s ugyancsak a legnagyobb takarékoság, sokszor önmegtartóztatásra volt szükség, hogy a rendelkezésünkre álló élelmiszereket beosszuk, míg az új termés áldásában nem részesülhetünk.

Természetes, hogy egyik-másik háznál, bármi oknál fogva, egyik-másik élelmicikkből több halmozódhatott össze, mint amennyi fogyasztásra került. Leginkább ott történhetett ez, ahol inkább előrelátásból és óvatosságból, mint kapzsiságból vagy üzérkedési szándékból került több az éléskamrába, mint amennyi tényleg kellett.

Ezeknek a boldog halandóknak kötelessége tehát most, hogy szeretettel gondoljanak, azokra akik egyik-másik tekintetben hiányt szenvednek. És pedig nem kizárólag a rekvirálásra vonatkozólag kiadott rendeletből kifolyólag, hanem főleg arra való tekintetből, hogy immár negyedik évét küzdjük végig az irtó világháborúnak s hogy a világháború sikeres lejtályására s így szerencsés befejezésére döntő befolyással lesz az a körülmény, hogy ezt a kritikus időt élelem tekintetében is az új termésig zavartalanul átküzdhesük, annál is inkább, mert mindnyájan tudjuk, hogy nem a fegyverrel való legyőzetésünkre alapítja összes terveit és reményeit az antant, hanem arra, hogy kiéhezessen s ebből kifolyólag fegyverleteltelre és megalázó békekötésre kényszerítsen.

Becsületbeli kötelessége tehát mindenkinek, akinek valamiben feleslege van, hogy a rekvirálás sikerét tőle tehetőleg mozdítsa elő. Annál is inkább, mert hiszen az egybegyűjtött és nem egy helyen csak áldozatokkal összehozható készlet nem a külföldnek, nem is Ausztriának szól, hanem kizárólag az értünk küzdő és vérént ontó hadseregnek s az erre utalt ellátatlan lakosságunk az ellátását van hivatva biztosítani s lehetővé tenni, hogy a legutóbbi, katasztrofálisan rossz termések után az ország az új termésig még hátralévő időt komolyabb megrázkódtatások nélkül kihúzhassa.

Míg fiaink szenvedéseik és életük árán segítik igaz ügyünket győzelemhez, nekünk

tikus rézedényt, mely állandóan több liter forró teával megtöltve, minden valamirevaló orosz ház asztalán vagy egy kis konzolon, a szoba valamennyi sarkában büszkélkedik. A samovár név a samo — vreti szóból származik, mely annyit jelent, mint »maga — főz« s ez tényleg így is van, mert a samovár a közepén elhelyezett izzó széndarabok melegével megfőzi és állandóan melegen tartja a teát. Vendégeket, látogatókat egy pohár teával kínálnak meg, melyet itt meglehetősen kevés cukorral és rum nélkül fogyasztanak. A tea mellé itt-ott befőtt gyümölcsöt adnak, melynek feltűnően édes íze a tea csekély cukortartalmát csak még érezhetőbbé teszi. Egyébként a teafogyasztás nincs rendes időhöz kötve, a samovár kis rézcsapján majdnem állandóan csurog kifelé az aromás, párolgó ital, mely a dermedt orosz lelkeket hevíteti.

A napraforgó magja. Ahogy a tea orosz nemzeti ital, éppúgy mondható a napraforgó magja orosz nemzeti éledelemnek. Az utcák telve vannak millió számra elpusztított magok szétzúzott héjával s minden sarkon megduzzadt zsákokban árusítgatják a feketére szárított magokat. Munkaközben, séták alatt, beszélgetéseknél — vitatkozásoknál állandóan van az orosz ember ajkán egy pár napraforgó mag, amelynek elfogyasztásában egyik-másik »matador magévó« valóságos technikai csodát produkál. Az oroszok itt valósággal automatikusan, szinte öntudatlanul fogyasztják ezt a különös delikateszt, mely a nemzeti szokás hatalmával fogva valósággal életrendi szükségletté lett.

ittthon, pénzlárcánkat és éléskamránkat kell megnyitnunk. Hogy segíessük az elhagyatottakat s mindennapi kenyérrel lássuk el a szükségét szenvedőket.

Muraköz népe is meg fogja érteni a hívó szót. Meg fogja nyitni kamráit s önként fogja majd felajánlani, amit a kormányrendelet elérni óhajt: rendelkezésére fogja bocsátani a nélkülözőknek azt, amiben neki fölöslege van, amivel nagyobb áldozat nélkül szűkölködő embertársain segíthet!

Gyűjtés a hadirokkantak stb. javára.

Városunk derék fiától, Masztnak József zágrabi déli vasuti forgalmi főnöktől végtelen kedves sorok kíséretében kaptunk 252 K-t, melyet az idegenbe szakadt forgalmi főnök hivatalnoktársai s egyéb ismerősei körében alapunk javára gyűjtött. Kétszeresen értékesek ezek az adományok, mert mintegy a kegyelet adóját rója le vele mendegyik adakozó szülővárosa iránt, mely szerencsétleneiről s a hősök emlékéről kötelességszerűleg gondoskodni óhajt. Ezek az adományok bizonyára meglehetősen fognak hatni egyéb távollevő fiainkra s leányainkra, akik derék zágrabi honfitársaink példáját sem késnek majd követni.

Következő adományok folytak be:

Masztnak József	Zágrab 50 K
Dorner István	» 15 »
Szerb Gyula	» 20 »
Bakics Emma	» 10 »
Sas József	» 10 »
Löwenstein Samu	» 10 »
Zeisler Simon	» 10 »
Zeisler Lipót	» 10 »
Eisenstädter Albert	» 10 »
Löwenstein Herman	» 10 »
Eberspányer Samu	» 5 »
Mayer Rudolf	» 10 »
Spitzer Ede	» 20 »
Stern Géza	» 3 »
Haba Ignác	» 5 »
Horváth Armin	» 10 »
Neufeld Rózsai	» 2 »
Neufeld Erzsébet	» 2 »
Maun Adolfné	» 10 »
Schwarz Ferenc	» 5 »
Dorner Fáni	» 15 »
Schlesinger Ferenc	» 10 »
Horváth István	Csáktornya 100 »

Összesen 352 K

Mult heti kimutatás 28419 K 11 f

Főösszeg 28771 K 11 f

Cipőmaximálás.

A cipőzsora megszüntetésére a kormányrendelet bocsátott ki, mely a cipő és a különféle javító munka árának maximálásával egyidejűleg a cipőutalványrendszert is életbelépteti. A rendeletből kifolyólag a kereskedők kötelesek anyagkészleteiket május 15-ig bejelenteni s a birtokukban lévő anyagokat csakis a hatóság vásárlási engedélyével, börtulalvánnyal adhatják el.

Május 15-étől kezdve akár új, akár ócska cipőt csakis vásárlási engedély (cipőutalvány) alapján szabad kiszolgáltatni. A mérték után megrendelt cipőket, amelyek most vannak munkában, június 30-ig még ki lehet szolgáltatni, de a megrendelők névsorát május 20-áig be kell terjeszteni a hatóságnak. A rendelet életbelépésének napjától kezdve nemfogyasztóknak cipőt és cipő-

felsőrészt csakis a Népruházati Bizottság engedélyével szabad kiszolgáltatni.

Hogy a polgári lakosság cipőszükségletét a helyi körülmények figyelembevételével lehessen biztosítani, minden törvényhatóságban városi vagy megyei népruházati bizottságot kell alakítani. A bizottságot a polgármester vagy az alispán alakítja meg az ipar és kereskedelmi s fogyasztó érdekeltiséghez tartozókból.

A cipőutalványra való jogosultságot a hatóságok állapítják meg. Aki utalványt akar, annak bejelentőlapot kell kitöltenie, illetve folyamodnia kell az utalványért. A cipőgyártásra vonatkozóan utasítást ad a rendelet: május 15-iktől kezdve a férficipőt legfeljebb 13 centiméter, a női cipőt pedig legfeljebb 16 centiméter magas szárral szabad készíteni.

A maximális árat részletesen megszabja a rendelet úgy a gyárak, mint a kereskedők és a közönség részére. Az árak a közönség részére a következők:

Munkáscipő teljes bőrányagból. Férfi cipő 54, 60 és 66 korona; női cipő 51, 57 és 63 korona.

Füzös cipő, teljes bőrányagból. Magasszárú férfi cipő (szeges) 68 25, (varrott) 77 korona, férfi félcipő 64 50 és 73 25 korona, magasszárú női cipő 65 75 és 74 50 korona, magasszárú gyermek-, fiu- és női cipő nagyság szerint 37,20, illetve 43 50 koronától 59,50, illetve 58 30 koronáig.

Varrott cipő mérték után rendelve, teljes bőrányagból. Férfi magasszárú cipő 140, 150 és 165 korona, férfi félcipő 130, 140 és 150 korona, női magasszárú cipő 120, 145 és 160 korona, női félcipő 125, 135 és 150 korona.

Szögestalpu cipő, mérték után teljes bőrből: Férfi vagy női magasszárú cipő 120, 130 és 145 korona, férfi vagy női félcipő 110, 120 és 135 korona.

Szögestalpu raktári cipő, teljes bőrből: Férfi magasszárú 95, férfi félcipő 90, női magasszárú 92, női félcipő 88 korona.

Megállapítja még a rendelet a teljesen bőrből készült csizma árat (100 koronától 150 koronáig), azonkívül a fatalppal készült cipők árat is.

A lényegesebb javítások ára a következő: Férfi vagy női cipőfejelés talpalással szeges 38 korona, varrott 46 korona, fiu- vagy leánycipőfejelés talpalással szeges 30 korona, varrott 38 korona, gyermekcipő 25 korona. Férficipőtalpalás szeges 10 korona, varrott 14 korona, női cipő szeges 9 korona, varrott 13 korona. Férficipő sarokjavítás 4 korona, női cipő 3 korona 80 fillér.

A rendelet május 15-én lép életbe és érvénye Horvát-Szlavonországra nem terjed ki.

K Ü L Ö N F É L É K.

Madárka, honnan jössz?

— Ismerős a dalod,
Madárka, honnan jössz?
Ha tudni akarod,
Tanyám szép Muraköz.

Ott töltöm a nyarat,
Ott van a kis fűszekem.
Boldogság vonja be
Szívemet egészen.

S bár semmi különös
Nincsen a vidéken.

Mégis úgy vons engem,
Oly kedves az nékem.

Ezzel a madárka
Dalolva elrepül,
Szemembe, mint nézetem,
Féjajalomkönyve űh.

Es álltam, nézetem ott,
Magam sem tudom mit...
Madárka lélekben
Engem is hazavitt...

II. Szilvencsik Antal.

— **Iskolai ünnepélyek.** Zita királyné születésének évfordulóján a kultuszminiszterium rendeletet bocsátott ki, hogy május 9-én az ország összes iskoláiban ünnepélyek rendeztessenek, mely alkalommal megengedi a miniszterium, hogy az ünnepélyek után a Kolozsvárott székelő Erdélyi Pártfogó Egyesület által az erkölcsi romlás veszélyének kitélt hadiárva lányok megmentésére létesített Zita-otthon javára gyűjtés rendeztessen. A csáktornyai iskolákban is megünnepelték a születési évfordulót. Az elemi iskolában minden osztálytanító külön magyarázta meg a nap jelentőségét s hívta fel a gyermekeket adakozásra; a polgári iskolában és tanítóképző-intézetben is megállapított változatos műsor keretében ünnepeltek és adakoztak. Az adakozásban a városi közönség is résztvett, amennyiben már a Zrinyi-ünnepélyen Dobosy Irma, Faludi Ilona, Hirschmann Böske és Plichta Etelka úrhölgyek 112 K 68 fillért gyűjtöttek erre a célra, melyen a három iskola egyformán megosztzkodott. A tanulóifjúság a maga körében az elemi isk. 97 K 94 ft, a polgári isk. 220 K 84 ft s a tanítóképző-intézetben 47 K 44 ft adakoztak s így a csáktornyai három iskola összesen 478 K 90 ft küldött be a Zita-otthon javára a központba.

— **Hősi halál.** Ódor Gyula, a csáktornyai áll. tanítóképző-intézet másodéves növendéke, 1916-ban vonult be a 19. honvédelmegegyesre mint egyéves önkéntes. Kiképzése után mint szakaszvezető került az orosz harctérre, ahol egy évnél hosszabb időt töltött. Ódor az ellenség ellen hősiességgel harcolt, de a harc fáradságát üdejét megtámadták, amiért hat hónapra szabadságolták. Betegsége azonban sorvadásba ment át, mely az ifjú katonát szülői körében 20 éves korában április 29-én Somogyfásonban megölte. Az intézet kegyelettel emlékezik meg elhunyt egykori kedves növendékéről. Nyugodjék békében!

— **Az új kormány.** Miután az új választói jog nehézegeiből kifolyólag a Wekerle-kormány lemondott, hosszú tárgyalás után következőképp alakította meg az új kormányt a király: miniszterelnök és belügyminiszter Wekerle Sándor dr., közoktatásügyi miniszter Zichy János gróf, pénzügyminiszter Popovics Sándor, honvédelmi miniszter Szurmay Sándor báró, keresk. miniszter Szlerényi József, igazságügyminiszter Tóry Gusztáv, földmívelésügyi miniszter Serényi Béla gróf, királyi személye körüli miniszter Zichy Aladár gróf, horvát miniszter Unkelhüsser Károly, népjóléti miniszter Teleki Pál gróf, erdélyi miniszter Bethlen István gróf.

— **Eljegyzés.** Láng Irma gyékényesi áll. isk. tanítónőt eljegyezte Jantzer István, kalocsai érseki urad. alszámvevő, tart. élelm. hadnagy.

— **Halálozás.** Szép János miksavári kántortanítót és családját, mint igaz rész-

vétel értesülünk, súlyos csapás érte. Ilonka leánya, a soproni r. kath. tanítóképző-intézet 18. éves növendéke f. hó 7-én életének 18. évében hosszas szenvedés után a zalaegerszegi kórházban elhunyt Teme-tése e hó 9-én volt Zalaegerszegen. Enyhítse a szülők fájdalmát sokak őszinte részvéte s az elhunyt ifu leánya siri álma legyen csendes, pihenése édes.

— **Román béke.** Május 7-én írták alá a román békeszerződést. A békeszerződés szerint a hadiállapot megszűnik s a központi hatalmak és Románia ezentúl békében és barátságban élnek egymással. A román kormány kötelezi magát, hogy a monarchia területén az irredenta akciót többé nem támogatja és saját területén sem tűri meg. Az a kézzelfogható hasznunk is van a békeszerződésből, hogy erdélyi határaink hazánk előnyére kiigazítottak. A kiigazítás során úgy a déli, mint a keleti határon hazánk határai mindenütt a Kárpátok uralkodó hegygerincein túlra kerültek s így a határokat uráló legmagasabb pontok ezentúl magyar területen állanak. A határkiigazításból kifolyólag Magyarország területé 5000 négyzetkilométerrel gyarapodik, a rajta fekvő erdők 60 millárd értéket képviselnek. A békéből kifolyólag előnyös kereskedelmi szerződéseket is kötöttünk.

— **Májusi időjárás.** A meteor májusi jósolata eddig beteljesedett. Május hátralevő részére a következőket jósolja: 12-ike hűvös, esetleg hideg, 16-ika ugyanilyen, 17-én változó, 19—20 hűvös, szeles, 25-én hűvös, esetleg hideg. Az utolsó napok enyhébb időt ígérnek. Ha azok a hűvös, hideg napok bajt nem okoznak, akkor május hónapban kedvező, a gazdasági növényeket nevelő időjárásban lesz a jóslat szerint részünk.

— **Szélhámos távirás.** Pozsony környékén egy eddig ismeretlen egyén azzal hitegeti a közönséget, hogy dróttalan táviró útján az oroszországi hadifoglyokról híreket tud szerezni. Többek közt rövid idővel ezelőtt egy katonatisztnek tett ígéretet arra nézve, hogy fogságban levő fiáról a pozsonyi drótnélküli táviró állomás útján híreket szerez. A hír még a mai papig sem érkezett meg és az ajánlatot tevő azóta nem mutatkozott. Tekintettel arra, hogy Pozsonyban radiotelegraf állomás nincs, továbbá, hogy magánegyen ilyen uton híreket szerezni nem is tudhat, valószínű, hogy az illető a közönség hiszékenységét kihasználva anyagi előnyökhöz akar jutni. Mindezekből kifolyólag a közönség helyesen teszi, ha az ilyen ajánlattevőt a legközelebbi rendőri vagy katonai hatóságnak átadja.

— **A tizfillérek forgalomban maradnak.** A pénzügyminiszter újabb rendelete szerint a tizfilléreket, melyeket egy korábbi rendelet értelmében április 30-ával ki kellett volna a forgalomból vonni, további rendelkezésig forgalomban hagyják s így a tizfilléres továbbra is váltópénz marad legalább még egy ideig.

— **Állandó mozi.** A Rákóczy-utcai állandó mozgó-színház mai előadásainak műsora: Dupla vőlegény (detektívkomédia 3 felv.). A tanár úr nősül (vigjáték 3 felv.).

— **Köszönetnyilvánítás.** Dr. Guthy Jánosné koszorúmegváltás címén 50 K-t adományozott a Vöröskereszt-Egyet csáktornyai fiókja javára, melyért ez úton is hálás köszönetet mond az elnökség.

— **A fém tárgyak beszállítása.** Mintán egy Csáktornyan, mint a vidéken még meglehetősen sok háztartási fém maradt a közbiztonság birtokában, melyeket még mindig használnak, mert nem szolgáltatták be, a járási főszolgabíró szigorúan intézkedett, hogy ezeket a tárgyakat tulajdonosaik legrovidebb időn belül a csáktornyai, illetőleg stridóvári fémbeváltóhoz, mely nyelű katonai beavatkozás igénybe vételnék, szolgáltatassák be.

— **Májusi eső.** A földműves életében május a legkritikusabb hónap. Egy jótékony májusi zápor többet ér, mintha aranyeső hullana az égből. Az idei május a reményesség legszebb színeit bontogatja a jótékony eső következtében, amely országzszerre s nálunk is még idejében megeredt. Ma, holnap és holnapután még izgalmas napjaink lesznek, mert a fagyos szentek nevenapjain szokott meglátogatni bennünket a májusi fagy, de ha ezek a napok is szerencsésen elmúlnak felettünk, az idén jókedvvel és bőséggel áldotta meg az Isten a magyar népet!

C S A R N O K.

Báti Berkó István százados „A magyar huszárság története” címmel érdekes hadtörténelmi tanulmányt állított össze. Hadseregünk huszárságának 1618 tól, vagyis a harmincéves háború elejétől napjainkig terjedő fejlődését és történetét tárgyalja. A huszárságnak, mint fegyvernemnek, egész multját, szervezetét, felszerelését és ruházatát a különböző időszakokban részletes pontossággal ismerteti. Ugy az egész fegyvernem, mint az egyes, ma is fennálló huszárezredek, valamint az összes, időközben feloszlalt huszársapatok vázlatos története külön-külön megvan benne, mely a különböző ezredek multjának minden nevezetesebb eseményéről, csatáról, béke állomáshelyéről, ezredtulajdonosairól, a kitüntetés nyert tisztokról, a legénység részére a különböző hadjáratokban kiosztott vilézségi érmekről stb. megemlékezik és felemlíti azon megyéket és vidékeket is, ahonnan az illető ezred részére annak idején a legénységet sorozták. A huszárság egész történetének részletes és teljes képét nyújtja. A szöveget Nemes Mihály történelmi festőművész korhöz, pompás rajzai egészítik ki. Az ízlésesen kiállított könyv, mely mindazoknak, kiket a huszársághoz bármely emlék vagy érdeklődés fűz, igen értékes olvasmány, 5 koronáért kapható Liptsey Kálmán könyviadónál Budapest, VIII József u. 3. sz. alatt, valamint minden könyvkereskedésben.

Nyilatkozat.

Prücker Károly úrtól a »Zrinyi« szállodát átvettém. Felhívom mindazokat, kiknek bármily követelésük van, hogy ezen követelésüket 3 napon belül dr. Hajós Ferenc ügyvéd úrnál jelentsék be.

Scheier Károly.

Házaladás!

Csáktornyan a Zöldfa-utca 31. és 33. számú ház szabad kézből eladó. Bővebb felvilágosítással szolgál a tulajdonos:

özv. Segovics Bálintné
Szenatér 3.

Sve pošiljke, kaj se tiče zadržaja novinah, se imaju poslati na ime urednika v Csáktornya.

Izdateljstvo: knjižara Strausz Sándora kam se predplate i obznanne pošiljaju.

na horvatskem i magjarskem jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povušljivi list za pak izlazi svaki tjeden jedenkrat i to: svaku nedelju.

Prodajna cena je:
Na celo leto . . . K 20—
Na pol leta 10—
Na četvrt leta . . . 5—
Pojedini broji koštaju 40 fill

Obznanu se poleg pogodbe i čit računaju.

Odgovorni urednik:
ZRINYI KÁROLY.

Glavni urednik:
MARGITAI JÓZSEF.

Izdatelj i vlasnik:
STRAUSZ SÁNDOR.

Suadnik:
SRÁY FERENCZ.

Nemci se opet pripravljaju na veliku navalu vu Francuzkoj

Broj englezkih i francuzkih zarobljenikov je vre 130 jezer, a broj odzetih štukov 1600. - Vu Taljanskoj budu brzčas opet velike navale proti taljanom. - Nemci su vu Finnskoj 20 jezer rusov polovili, 50 štukov i 200 mašinastih puškah od njih odzeli. - Turčini su 8000 ruskih boljševikičancov polovili. - Székelyski regiment. - Štatarium za naše vojničke pobegunce. - Veliki neredi vu Ukranini i oštro postupanje nemcov. - Domače političke okolnosti.

Kak stojimo na bojnem polju?

(M. J.) Na francuzkom bojnem polju prošli tjeden nikaj znamenitoga se nije pripekito. Tak se vidi, da se nemški šeregi opet pripravljaju na novu veliku navalu. Gđa? i gđe budu ovu novu navalu počeli, to se nemre znati. Ali to je sigurno, da nebudu zadovoljni s Kemmel zvanom bregom, kojega su ne zdavnja odzeli od engleza.

Do vezda na francuzkom frontu izvršenoj navali su dobicke vezda prebrojili nemci. Iz toga se zna, da su nemci 130 jezer neoranjeh englezkih i francuzkih zarobljenikov polovili i ober 1600 štukov odzeli od njih.

Tak se vidi, da nemci hoćeju Iperu varaša i festunga vu ruke dobiti, od kojega varaša na južnoj i izhodnoj strani vre samo poldrugi kilometer daleko stojju.

Francuzi bi radi Kemmel zvanog brega nazaj dobiti, zbog toga su vu prošlim tjeđnu vre višeput navalu počeli ovdi proti nemških šeregov, ali nisu mogli nikaj dostići, ar se nemški šeregi jako držuju. Francuzom jako boli, de su kemelske planine izgubili, koju su pred jednom letu od nemšku vojsku vu pol letah dugo trajućoj navali odzeli. Ova duga navala jih je onda pol millionov vojničkov koštala.

Ne samo da su onda francuzi tak veliku svotu vojničkov izgubili, nego i vezda jih je vno go koštalo branjenje te planine, ar su vu prošlim tjeđnu samo pri tem bregu francuzi izgubili 7100 zarobljenikov, med njimi 181 oficirov, 53 štukov i 233 mašinastih puškah.

Iz Hollandije javiju, da budu nemci za malo vréme s strahovitom silom počeli novu navalu proti francuzu, od česa smo vre pisali. Hollandske novine veliju, da je nemška vojska vezda tak jaka, kakva još nigdar nije bila. Iz toga se nadjati moremo, da budu pri ovom mestu nemci opet velike dobicke imeli proti neprijateljam.

Ostavimo vezda francuzkog bojnog polja pak poglednemo, kak drugi stojju taborške okolnosti. Najbolje nas zanimo, kaj je? i kak je na taljanskim frontu. Sigurni glasi još od ovud nisu došli, ali tuliko se je zeznalo, da je tam naša navala na početku, ar su naši patroli svaki den vu ognju i da naši šteki podjednom grmiju. Da nesmo mi proti taljanu, a taljani proti nam navalu počeli. tomu je zrok, ar tam med velikimi planinama se snég nije još rezatali. Naši šeregi su vu bolšem položaju kak taljanski šeregi, ar naša vojska na visini planine stoji, taljanska pak pod planinom. Leži je iz bregga dolu dospeti, kak gori na breg. Dajdući tjeđden bude nam opet nove i daj Baže, da dobre glase donecel iz taljanskoga fronta, gde naši vojniki vre komaj čekaju, da bi s temi izdajcama taljani dalešnji i pošten račun napravili.

Finnska je k Rusiji pripadala pred taborom, ali finlandčani su se odtrgli od Rusije, kak je našim čitateljem to vre znato. Zbog toga je Ruska proti Finnskoj svoje šerege poslala. Ali finnskoj se je Nemška na pomoć zurila. Finnski i nemški šeregi su vu pet dni trajućem boju 4 ga majusa pri Lahti i Tavastehus zvanom mestu do kraja zbili ruske šerege. Ruska vojska je morala oružje dolu deti po velikoj bitki i zbog velikih zgubičkov. Ovdi su nemci 20 jezer rusov polovili, 50 štukov i 200 mašinastih puškah odzeli od neprijatelja. S tem se je vu Finnskoj tabor dokončal i mir bude vu tem orsagu nastal. Tak se čuje, da finlandčani hoćeju svoju kraljevsku kurunu Erigyes Adolf zvanomu meklenburškomu hercegu ponuditi, koj da bi i pripraven bil korunu prijeti i za finnskoga kralja se okoroniti dati.

Iz Konstantinopolja javiju, da je turčinska vojska pri Jelizabetpol zvanom mestu 10 jezer ruskih boljševikičancov obkolila i 8 jezer izmed njih vlovila i vu suzanjstvo odelgnala.

Iz Petrograda su pak glasi došli, da se rusi opet pripravljaju na tabor, ar je vlada naredbu dala, da svaki od 16 do 40 let stari ruski vojniki mora pod zastavu stati. Bivši oficiri se moraju takaj javiti, da budu vojnike vucili. Kaj je cilj rusov? i proti komu se hoćeju boriti? to se nezna.

Iz Bukurešta javiju 4 ga majusa, da su se protokoli s Rumunjskom podpisali i da je vre mir skloplen. Mirni kontrakt bude se za par dnevoj rezglasil.

Njegovo Veličanstvo je odlučilo, da bude se 82-i regiment za Székely-regimentazval. Ov regiment iz samih erdelyskih székelyov sastoji. Ovi sami su zaprosili kralja, da nebi njihov regiment, kak drugi regimenti po broju se nazvali, nego po svojem narodnom imenu. Da je Njegovo Veličanstvo dostojalo njihovo prošaju izpuniti, tomu je zrok, ar je ov regiment za istino zaslužil pohvalu. Vu vnoгим boju je ov regiment prisutem bil i svigdi se je vitežko držal. Vu ovim regimentu je vu vezdšnjem taboru 503 oficirov i 8115 vojničkov, svega skupa 8618 jih odlikovanih bilo. Vno go je vu bojnih opalo izmed njih. Ov regiment je sledeće narečje imelo: »Székely ili dobi — ili vumre!»

Žalostno je, da izmed drugih nekojih regimentov našlo se je takvih, koji su svoju zastavu ostavili i pobešli od regimenta. Ovi su se po orsagu potepali, robili i krali. Osobito vu Budapešti bilo je vno go takvih, koji su se vu vnožini ljudstva toga velikoga varaša skrivali i iz tolvajstva živeli. Nadzapovedništvo vojske je na to izreklo i rezglasilo, da bude se svaki begunec, koj od 21-ga marcijuša počemsi ostavi svojega regimenta makar na bojnem polju, makar doma, poljeg soldackih zakonov bude prviput vu strogu temnicu hićen, koj pak drugiput pobegne, bude se skončal. Koj takov se sam javi, on pardon dobi. Vu Budapešti su prošli tjeđden četiri takvih s kugljom izkondakili i vu drugih mestih orsaga su takaj više

takvih pobeguncov zkončali. Kajti je za pobegunce vojnički statarum rezglasi, koga vloviju, odmah ga pred vojnički sud odpehaju, gde bude odsudjen i koj je po drugiput skočil, za dvé vure po rezglasi suda vustreljen. Vojnički sudi i zapovednično jako strogo postupaju proti pobeguncem i nikomu se nesmiliju.

Ruskoga cara i njegovu familiju su iz mesta Tobolsk zvanog vu Jekateringburg odpeljali, kajti su vu tobolskoj okolici stanujući ljudi, koji su proti vezdašnjoj vladi, cara osloboditi šteli iz suzanjetva, pak ga opet za cara postaviti.

Iz Ukranije dohadjajući glasi veliju, da ukraninska vlada nije hotela reč svoju zadržati, koju je onda dala, gda je kontrakta pri sklopljenju mira podpisala. Zbog toga nemški šeregi, koji su još vu Ukraniji, morali su silom ređ napraviti i novu vladu postaviti, koja bude ravnala toga orasaga. Ukraninska vlada mora poljeg kontrakta nam nemškom živeza prodati. Ali kajti poljedelci mnogo penez imaju vu ladicah skrivljene nesu šteli več zroja posejati, kulko za sebe nacaju. Vezda je nemško vojničstvo rezglasilo, da svaki poljedelavec samo tuliko zemlje ima, kuliko je obdelaval i posejal, a kaj nije hotel obdelavati ono zemeju od njega vkraj. To se zna, da se to ljudem ukrančanom nedopada. Ali nemec se ne šali, ar budu došli nemški poljedelci, pak budu oni orali i sejali na zaostavljenimi oranicami pak budu i oni za se poželi pšenicu.

Vu Ukranini je jako žalostno, da tam pak strahovito jako pije. Poljedelci si iz krto zrne žganicu zgeju, pak pijeju doma namesto da bi delali. Vlada, pak nemci dosti posla imaju s njimi zbog toga i dok jih na red i na delo navuči.

Domace političke okoinosti vezda ovak stojaju: Njegovo Veličanstvo je za ministerpredsednika Wekerlea dostojalo imenuvati. Drugi ministri budu na svojem mestu ostali izvun grofa Apponyia, Tóth Janeša, Földes Bele i Vázsonyi Vilmoša. Ovi budu s grofom Andrásyem skupa suprotivniki vlade, kajti vu pitanju izbornog zakona nesu se mogli s novom vladom naravnati.

Nekaj hasnovitoga za človeka.

Tužno vréme hodi po čelim Medjimurju. Ne dost, da svakojački betegi (črne kože, tiphus i tak dalje) končaju naroda, k tomu još i zeneritički betegi su se počeli vtemeljiti. A to su takvi betegi, koje človek dobi največput od ženske i to ne spazi svaki, samo on, koji je već vješt vu tom, kak na primer doktor.

Toga betegu ga ne bilo tulko pred taborem, kak ve. A tomu je to zrok, da soldati, koji dugo nesu domaj, kad dojdeju dimo razžeriju domaće. A koji zna za sebe da ima kakov beteg, ili neće iti k doktoru radi srama, ili pak sam hoće da ima. I to zato, da onda ne mora iti na frontu. Dapače još si nesteri sami kajtakvoga napraviju, samo da se rešiju marškompanije.

Da bi pak svaki znal kak more od toga nastradati, sigurno nebi učinil. Svaki misli: em je to nikaj ne, več se bum vré vrati. A ako od početka se ne vrati človek, lahko potli se nemre. Ov je beteg na šteroga veliju naj večput, da je ne nikaj ali hude posljedice moreju biti od toga. More se dobiti na oko, tak, da punoput oslepi

človek, jerbo je to teško vratiti. Nadalje more se dobiti na kosti, da se kost suši i tak dalje.

Najtrašneši je takov beteg od kojega ves človek more zagnjiliti, ako se ne vrati. Ov beteg se nepozna taki na človeku. Ili se pozna za 3 mesece, za jedno, dva ili tri ljeta.

Pak da se vu človeku razvija, a onda najenput se pokaže na človeku, da počne mu gnojiti, prhnuti nešteri komad tela. Pak gde čelo telo za vréme ognjili. Po zvratići več ne moči.

Ov beteg se more dobiti i po nečistoći; i to največput vu krčmi, gde ne opereju za svakim kupice. Ako človek za takvim pije ili pak se s takvim kušuje, lahko zbog taj beteg.

Za to je najbolje, da mladi človek, ako mu je već vréme da se oženi. Jer ako već pred ženidbom nastrada, razžari ženu i deca se vu tim betegu narode.

Ravno tak i za puca. Jer i one su već počele se razkolašiti. Bremda ve je puno dela domaj, ali one idu zato vu Nemšku (največ jih ide vu Wiener-Neustadt) delat i ne da bi dimo poslate penez, kaj zaslužuju nego potepeju, dečke napajaju. A sirmak otec i mama se mučiju domaj.

Ali moramo zaprčiti, da se ov beteg nebu dalje širil. Otec i mati najbolje pazi na sina i na kćer i naj sami pokažuju s példom. Naj svaki ostavi onu staru medjimursku: »Kak Bog da.«

Bog da punoput betegu i nevolju na čoveka, da bu jaks i hrabresi. Ali Bog da i vračtvu, s kom se proti stanemu betegu. Pomori sam sebi i Bog ti pomore! Tojest čuvaj se, onda ti i Bog pomore! To si naj svaki v pamet vzeme!

Zagreb

Klinec Jakob

Juniuša meseca posli vu vrtu.

Naše gazdarice vnoгих lépih i zaséjanih vrtov imaju i sbog toga za svaki mesec spišemo, kakvo najsilneše delo imamo vu vrtu.

Kad jedenput nevaren majuš mesec mine, več se nemoremo nadjati tak razloga vremena, da bi naškodilo povrtju. Majuša meseca zaključili smo sétvo, sposadili smo sve i po ovim poslu već nemamo mnogo dela vu vrtu. Odvezda samo paziti moramo da nam povrtje poleg suše ili poleg drača nepogine.

Najviše povertja mnogo vode štima, dakle od miada, doklam se dozreli mnogiput zalévati moremo, to pak nam povertje jako naplati. Zelje, kela po zalévanjom, ili po deždju okopati moramo, predi kak glave ide pak ometati treba. Važno je, da grede navék su čiste od drača.

Zelje, kel, karfiol letno nam pokažuju ako vodu stradaju, najmre pak štém, da listje farbu premeni i doli se pokvapli. Paradažja, paprike listje sivo, pepeljasto nastae: tikvih, vugorkov listje pak je tak trdo, da nam od krvi sdrapa ruke.

Zalévati samo na večer, kad hlad dojde, smeti. Proti tomu izvanredno je čutliva tikva, dinja i vugorki, salata, paradaž, grašič i grah. Zelje kela, petrozola, mrkvo, paprika, luka i češnjaka slobodno i popoldan zalévamo. Zemlju, karfiola, kad ga okopamo i omećemo dobro je slamnatim goojom na dva prste debeloma pokriti. Kad pak jedenput ruže spazimo, više néje smeti zalé-

vati i male ruže s jednim listom zakrijemo, potlam pak listje na ružu pretrgamo i čisto zakrijemo. Za 8—10 danov ruže čisto se razvijeju i moči je nucati.

Rano zelje, kela i kolorabu kad jedenput dofi porézemo, kocenje vun skopamo i gluboku zakopamo, ili pak skurimo, zemlju pak skim predi gori skopamo ili s orješo. Poleg toga juliuša meseca jos za letošnju hasnuvanje moramo saditi ili sejati repo, vugorke, na jesen zelenoga bažola, šalatu i kolorabu. Dakle iz jednoga falata dvaput imamo hasna.

Dinje obrezati juniuša meseca moramo. Dosta je samo jedenput pre četrtim listu rozgvu odrezati. Ravno tak moramo i s vugorkami baratovati, grčke dinje i tikve pak néje smeti obrezati.

Da vrhi nam nebudo, rozgve spreobruli, dobro je na kraj rozgve jedno—dve motike zemlje hititi. Néje potrebno to, ako su tikve med kuruzom ili med graham, jerbo tam su dosta za zavejtjom.

Paradažja takodjer ov mesec moramo obrezati. Od zemlje samo dvé svršimo gori, druge pak sve je treba doli zrezati bez svake milosti. Kad je jedenput malo ometani obrézani, dobro ga je sgalicom pospricati tak, kak gorice. Galic od jednoga procenta nesme jaksši biti. Ranoga paradažja već juniuša zadnje dane moči brati.

Paradažja rétkoput je treba zalévati, ako onda skim bole, štém višeput moramo papriku zalévati, ako hoćemo skim više i lepše paprike dobiti. Papriku néje potrebno obrezavati. Najlepše, barem zalostnim srdcom, za seme moramo ostaviti.

Petrozela, mrkvo ov mesec je treba réđiti, da svaki koren lépo more rasti.

Luka i češnjaka okopati treba. Proti zadnjemto već je né potrebno zalévati najmre pak né ako smo lukeca posadili

Zellera samo ponóči je smeti zalévati, ako hoćemo, da lépo raste.

Februar meseca posadnjenoja grašiča već je moči brati, ali nesmemo pozabiti, da najlepše mošinje za seme moramo ostaviti.

Paziti moramo, da na zelje i na kel nedođeju gusenice ili vuši. Ako to spazimo dobro je vjuto rano na pol vure kokoši ili race pustiti vu vrt. Race i kokoši spobe-reju gusenice i vuši, samo dugo je nesmemo vu vrtu ostaviti, jerbo nam lahko više kvara, kak hasna napraviju.

Gazdarica, kad samo vtegne od drugit poslov, navék je skorom vu vrtu, da čisti snazi grede i da neda za dračnati povertje. Drač je na veliko škodu povrtju i svrbo toga skim višeput ga moramo okopati i od drača očistiti. To je po leti jako važen posel, svun toga samo zalévanje je tak važno.

Koja gazdarica brigu ima na vrt, ona i veselje ima s vrtom, jerbo to je gazdaricin lépi kinč.

SVAKOJAČKE NOVOSTI.

Dobri navuki majuša meseca. April mesec jako dobro se je sponašal. Po čelim orsagu prilični deždji su bili, po kojih su jesenske sétvo jako lépo razrasle, pak su lépo zisle, na senokošah pak trava se je lépo vu rast pustila. Po sadovnih drevah, najmre pak po raneših, na mestah je zmrazilava kvar napravila, ali zato tak su bogato cvele, da se moremo nadjati puno sada. Ako gospodin Bog tak hoće. po više zloč...

tih letih jedanput i dobro letinu budemo imeli. Dobro bi bilo to znas, jerbo već smo skorom bez svega.

Koja zemlja nam je prezna, moremo vunjo repo sejati ili pak gde duhana sadiju, moći je dohana posaditi. Rane kuruze, krumpira već je moći okopavati, i silno delo je već to, jerbo zemlja je črpnata. Ali silno je i zbog drača k tomu pak prekapana zemlja bole derži vu sebi mokriju.

Živina već vezda na pašo hodi, to pak nam je puno vrédno sad, kad tak malo krme imamo. Rane zrebice moći pomalem odataviti od cecka. Koje birke dvaput strižeju, prvič vu majušu meseca strižeju.

Vu vrtu slance posadimo, kopamo i drača fondamu.

Vu goricah vežemo, kopamo i proti peronospori špicamo, zeleno čipimo. Vu pivnici novo vino drugoč treba pretočiti. Staro vino takodjer je moći pretočiti. Čmelci pušćajo i moremo već meda zeti.

Drugi fertal porcije do majuša 15 ga moramo platiti.

Sětva za krmu. Jedna nova ministarska odredba tak govori, da pšenicu, žito, ječmena i zob nje smeti zeleno kositi i zeleno pohraniti. Samo onda se smé to napraviti, ako tuča, vraz ili povodnja uništi sětvo i napré je videli, da ne bude se mogla dozreliti i za ovu vréme moći bi bilo nekaj drugo posejati, onda je potrebno, da se pšenica, žito, ječmen ili zob zeleno pokosi i s marhom pohrani. Naprimer junius meseca još je nê kešno prasu sejati. Takodjer i onda je moći pohraniti sětvo, ako smo izbilja za zeleno krmo posejali i da na protuletje imamo skim hraniti.

Vu ovim drugim položaju samo onda smémo sětvo pohraniti, ako ne bude menje zaséjanoga žitka ostalo, kak je lani bilo. Koj proti ovi odredbi zagreši, on šest mesecov resta i dvé jezero korun strofa more dobiti. Razmi se da kuruznicu, bikeša slobodno košiti i slobodno je pohraniti, jerbo ove odredba ne brani.

Jezero vagon živiža iz Ukraine. Soldacko zapovedništvo javi, da strahovitno teško je vu Ukraini zrnje spoiskati za trgovinu ili za premenjbu, takodjer jako teško je pute popraviti, moste zidati, po kojih onda moreju zrnje i druge stvari pošilati. Prijava i to nam daje naznanje, da i po vodi već pošilaju svakojačko blago, najmre pak i po Crnom morju med Kerzonom i Odesom, takodjer i po Dunaju. Po vodi puno hitreše moći je zrnje pošilati iz Ukraine kak po suhom. Za taj posei ravno dosta ladjih imamo. Do vezda vu monarhiu dopelali su poprilički jezero vagonov mele, žitka, mašće, jačih i ječmene kaše. Dakle za prvič dosta lépo je to i potem znarno, da tamošnje naše čete briniju se i znas i samo njim moremo to zahvaliti. Nesmemo vezda već i to misliti, da tuliko budemo iz Ukraine dobavljali, da doma niti delati ne bude treba. Iz Ukraine samo na pomoć dobimo, da nebudemo mi i naši šeregi stradalali. Drugoč pak samo vezda su počeli redovito trgovinu s Ukrainom, dakle nesmemo misliti, da vezda već sve budemo odonud dobavljali.

Znamo, da Austria bole je potrebna zrnje i svakojački živež dakle ta budeju morali više pošilati, kak nam. Nam je to velika pomoć, jerbo onda mi budemo menje morali Ausztriji dati, kak smo do vezda. Mi niti ne nucamo, da nam iz Ukraine ži-

viža pošilajo, jerbo hvala Bogu imamo takvog orsaga vu kojem nam sve zraste. Mi samo tuliko nucamo Ukraino, naj ona hrani Ausztriu i Nemško, onda prinas svega obilno ostane. Dakle tuliko nam bude na pomoć Ukraina, da drugi orsagi nebudo sve odnas zahtěvali.

KAJ JE NOVOGA?

Tu je već protuletje.

Tu je već proleče,
Pri srcu me vleče.
Nemrem to izreči,
V kakvoj sam nesreči.

Po vrtim se cvete,
Flice ljepo ljete.
Vešelo pėvaju,
Jer para imaju.

Ruže se bliskaju,
Glave akup stiskaju.
Veselo ljubiju,
Slatko se grljiju.

Sve nazaj stalo.
Da bu opet cvelo.
Da bu opet cvelo,
Sve malo, po malo.

Zagreb

Samo mene boli.
Ona me ne volji.
Imam velikog kvara,
Jer ja nemam para.

Mogel bi imati,
I s njom se stimati.
Da bi me voljila,
Da bi me ljubila.

Dost je od te grdo,
Da t je srce trdo.
Ipak te ja voljim,
I na to te molim.

Moja draga mila,
Ljepa si kak vila.
Naj me zalostiti.
Nit pak ostaviti.

Klinec Jakob.

— **Amerikanske ratne ladje,** kak je to Daniels englezki marinerski državni ministar izjavil, su već iz Amerike v Engleziju odlazile.

— **Kraj vu v Budapestu.** Karol magjarski kralj je aprila 15-ga v juro v Budapest dolazil. S kraljom je došel na ovom cugu i dr. Vekerle Šandor ministarpredsednik i grof Tisza Istvan. Iz stacije je kraj na automobilu v kraljesku palača se vozil. Predpoldan su velikaši pri kralju na izpitivanju bili.

— **Nemške čete vu Helsingforsu.** Pisali smo da je Finska pomoć prosila od nemškoga cesara, da nek spravi svojim četami red vu Finnskom. Nemške čete su na to došle na obalu i tamošnje črlene bande su vu viših bitkah zbile i v glavni grad Helsingfors masirali.

— **Zeppelin — navala proti Engleziji.** Med aprila 12-ga i 13-ga v noći je Strasser zvani nemski fregatkapitan na luftbalonih proti Srednji—Engleziji navalil. Bombe su hitili na varaše i stém englezom kvara zrokuvali. Luftbaloni su svi nazaj leteli v Nemško.

— **Osvojena mesta.** Nemci su na francuzkom bojnomo polju Baillent varaša, nadalje Vulwergem i Niewekerke brežuljke osvojili. Vu Finnskom su nemci Tammerfors-Vyborg — željezničku liniju dostignuli. — Turčini su osvojili festunge Batuma varaša.

— **Zvezdovita zastava.** Jedne amerikanske novine zahtěvaju, da nek pošle Amerika na talijansko bojno polje amerikanske čete. Ako pak ne, barem mesto četah nek amerikanske zastave pošleju da ove talijanske čete batriviju na dalešnje harcovanje.

— **Danski kronprinz vu Karlsbadu.** Frigyes danski kronprinz je vetomane vu Karlsbad (Česka) došel. Kronprinz je bežežen i ovdje se hoće vraćiti.

— **Portugalce budu van zeli iz fronta.** Portugalski ministar vojske je odredil, da one portugalske čete, koje su do vezda na francuzkim bojnomo polju bile i

koje su nemci tak zbili, da se moraju na čisto novo složiti budu s fronta doma posilati. Nam se vidi, da antant iz Portugalije već čete ne bude dobit, jer zbog raznih bolestih niti nesmeju čete na bojno polje pošiljati.

— **Grčki regimenti na macedonskim frontu.** Grčke čete su se aprila 17 ga v zorju na macedonskom frontu ober Tahinoez zvanog jezero pojavili i osvojili su v malih bitkah Bailikta, Koharaska, Selma, Kiskepi i Ada zvane občine. Zgubicek je mali bil. Dalje na severu englezke čete osvojile su Kumle i Ozmanli občine; englezi su i nekoje bulgarce za zarobljenike vlovili.

— **Batunski plien.** Turske čete približuju prama Karsu. Turski konjeniki su na morski obali osvojili Csaruka i neprijatelja stalno tiraju. Turske čete su v Batumu 3 jezer i sto neprijateljskih vojnikov vlovili, med njimi zapovednika i već oficierov Na dalje 250 štukov, željezničkih vagona, mašine i živeša.

— **Ideju dimo zarobljeniki.** Koji su vu Rusiji zarobljeni, na skoroma bude dobit dimo. Većei Artur Magjarskoga Čerlena križa glavni poslanik već je odputoval vu Krasznoczarszk, da poleg pogodbe tamošnje zarobljenike skup pobere i na čopore dimo pošle. Zarobljenike na turnuše razdeliju vu Krasznoczarsku. Najpredi od četrdeset lét stareše bude dimo poslali, zaujimi ožejeni dojdeju i nazadnje dečki, tojest leđični. Razmi se, da više vremena bude minulo, doklam svi dimo dojdeju. Ravno poleg toga nišči nesme dvojiti, ako njegov najedenput ne bude dimo došel. Sziberija je jako dalko, po Rusiji željeznice ga neša, dakle dugo bude trajalo, doklam mogućni budu sve dimo spraviti.

— **Samoubojni oberleitnand.** V Budapešti se je v jednom hotelu aprila 16-ga po poldan Felde Adam 52 ga pešičkoga regimenta oberleitnand vu glavu strelil. Branitelji su ga v soldacki špital spravili.

— **Navala tupeža na ulici.** V Nagyváradu se je aprila 15-ga v noći strašca navala pripetila. Hirsch Jožef trgovec je pešice išel na kolodvor, ali pred kolodvorom su ga dva vojnik i jedan civil nagovorili, i med tem ga je jedan odzad na šinjaku prijel, a drugi su ga v jednu zosebnu ulicu vlekli, gde su ga tak dugo bili i gutili, dok je trgovec svoju samosviest nê zgubil. Onda su mu zeli ziatnu vuru i još deset jezer koruna novce. Trgovca su v obeznanjenim položaju našli i samo opoldan je k sebi došel, v špitalu. Razbojnik i su bršćas soldacki bečgunci, ali pak ruski zarobljeniki bili.

— **Oficiri odvezda nedobiju duhana.** Oficiri koji su na frontu, kak to jedne soldacke novine pišeju, od majuša 1-ga već nebudo dohana, cigarije ili cigareline dobavljali, neg na mesto toga na dan svaki 2 Korune 50 fillérov penez dobi. S ovami penezi svaki oficir sam si mora duhana preskrbeti, ako pušiti hoće.

— **Više žandarov bude.** Tuliko tabline je se vu kratkim vremenu po orsagu pripetilo, da moraju više žandarov vu službu zeti. Tak čitamo, da trideset jezer žandarov još nucaju. Vu bližnjim vremenu već šest jezer novih žandarov vu službu stupa. Žandarova samo takvog zemeju, koj je višeput na bojnomo polju bil i barem jedanput je bil nagrađeni.

— **Grofa je slobodno sterliti.** Minuci tjeden je vumrl Szilvásy Márton ablegat skojimi se je ovo dogodilo: Bl je pozvan

grof Szécheni Gaboru na vadasiju. Kad su počeli vadasi, Szilvásy je popital:

— Gospodin grof, kaj sve je slobodno steriliti?

— Sve, samo kosutu i fazan kokos ne je smeti. Za kratak čas pred Szilvásy-jom jedan zajec skoći. Zeme ga včil i nekoji šprih grofa dozegne. Razmi se, da grof je zaspatel nepazljivoga vadasa i jos onda je mrgotal, kad su obedovati počeli.

— Gospodin grof su krivi — veli Szilvásy.

— Kak bi ja bil kriv?

— Ja sem popital, kaj sve je smeti steriliti, gospodin grof su rekli zvun kušute i fazan kakosi sve. Da grofa neje smeti steriliti, to su prosim ne rekli.

Opet bude kratko željezu. Svi smo se veselili lani jedni kraljevski odredbi, koja je sbrisala kratko željezu i vun svezanje, ali potlam je tuliko magarcov došlo k soldaciji i tuliko tadin se je dogodilo, da opet su morali odrediti vu izvanrednim položaju želju i vun vezanje. Sad kompani komedant nebude imel pravo to odrediti, neg veksi soldacki sud.

Zitek iz Romanije. Dobili smo prvo prijavu, kuliko žitka su dopelali iz Romanije. Prijava tak govori, da tri ladje po duajoo 12 jezer 747 metercentov kuruze, pet ladje 1175 metercentov mele i 1444 metercentov žita su dopelale.

Ceterdeset milijun su odnesli iz Kieva. Ukranski ministerium javi, da ruski buntari (bolseviki) kad su ostavili Kieva, poprilički ceterdeset milijun rubelov su po bankih porobili i sobom odnesli.

Na smrt odsudjeni desentirec. Poleg statariuma već su minući tjeđen dva de sentireca strelili vu Budimpeštu. Vsrėdu su opet jednoga desentireca na smrt odsudili vu Budimpešti, ali pokchdoh njegov regiment vu kečkemėtu leži, ta su ga odpelali. Već kak jezero soldatov je bilo nazočno na ek sekuciji, kad su dezentireca Ummerhoff-er Ferenc na lice mesta popelali, doli se je hitl i onak je prosil, naj ga ne sterliju, da verno bude služil domovinu i kralja. Pokchdoh pak vekša oblasť ne se mu je smilovala, kapitan je komendėral i četiri puške su se čisto sbliža sprožile na nesrećnoga človeka, koj se je nakli hitl i strabovitno javkal. Javkanje odmah je prestalo, ali na zapoved još četiri vojniki su morali puške na odsudjenoga sprožiti. odmah je vumrl. Zatem svećenik na kratkoma je Boga molil i zalem pak kratko prođestvo napravil.

Statarium od marcinaša 20-ga traja i koji su potlam od regimenta skoćili, svi pod ovi sud dojdeju. Skorom svakoga na smrt odsudiju i po sudu odmah ga skonj-čaju.

Lepše je verno služiti, neg pak tak špotljivo smrl podnesti. Soldacki sud se snikim ne salı.

Morski plien. Nemške podvodne ladje su okolo Azorskih otokah vetomane već englezke i francuzke ladje pod morje vtonule. Na jednoj francuzkoj ladji su 150 vojnikov i više stukov bilo. Dvėjoh stuka su zaplienili. Ladje su lešnjaka, gumija vojska i željezo vozile. Jedna nemška podvodna ladja je 27 27 jezer kg gummiju i 5 jezer kg vojska donesla dimo v Nemsku.

Đemi, ako su pijani. Vu Kisilva zvanoj občini su na vuzmeni nedelji pijani pemski vojniki groznu svadju naredili. H.žne

obloke su spotri, na ulici šetajuće ljudi navallı i občinskoga notarijuša su zbili, a med tem su v jednu hižu prodril, gde su stanovniki rano večerjali. Na to su mirni stanovniki su iz sobe vanbežali i samo jeden 18 lėt stari dečko je nutri ostal, kojega su pemci na dvor spravili, gde je jeden pemak dečka s bajonetom popičil. Pemce su žandari vhitili.

Razbojnik ruski zarobleniki. V Debrecenu su v jednoj gorici mrtvo tēlo jednoga mužkarcu našli bez oči koje tēlo su već kukci zgrizavali. Soldacko i gradjansko redarstvo je ustanovilo, da je vmorjen človek Kizinita Krijov 21 lėt stari ruski zarobleniki. Nesrećni človek je vetomane s doma sedemsto korun dobil. To su njegvi pajdaši, koji su s njim fabriki delali zneli. Zato redarstvo misli da Jerov Pavel i Koricnikov Afanzi su vmoritelji, koji su Krijova v gorice vabili i tam njega jednom sekėrom zatukli, a peneze njemu vkrali. Koricnikova su već vlovili drugoga krvnika seposud iščeju.

Carška familija. V Moskvi je savjet spada sednicu držal, sbog toga, da budu carsku familiju v europejsku Rusiju prevozili. Sednica je dugo trajala, ali na koncu itak su odlučili da carska familija i na dalje v Tobolsku ostane.

Na francuzkim bojnomo polju su nemci aprila 17-ga na Iperu i amerikanskim frontu englezku navalu nazad zbili. Vu zapadnoj bitki i talijanski regimenti harcujeju.

Wilson dojde v Europu. Švicarske novine pišeju da bude Wilson amerikanski predsednik konca majuša ili pak početka juniuša v Europu došel. Ovdı oće amerikanske čete pohoditi i s Lloyd Georgeom i Poncarėom se dogovarati Wilsona budu Lansing i Honse ezredeši sprevodili.

Nemci vu Ukrajni. Nemci su vu Tauriji Csaplınka i Melitopol zvana mesta osvojili.

Zandari vu Ukrajni. Vu celoju našej monarhiji magjarske i austrijanske žandare skupljaju i iz njih jednu četu budu složili. Ova četa bude v Ukrajni oštru službu svršavala.

Ratni broji. Rusija je vu boj 12 milijun i 7 sto jezer vojnıkov poslala; od ovih su dimo spustili 3 milijun i dvėsto jezer vojnıkov, već prije od sebe su ostavili svoje regimente 2 milijun vojnıkov. 6 milijun i dvėsto jezer russov ih je vumrl.

Statarium. Soldati, koji od svojih regimenta skoćiju, pod statarium spadaju. Prvi put, ako pobegne, bude na šest mesecov zaprt, ako pak na novo skoći, bude za dneve obesen.

Zarobleniki. Naši ruski zarobleniki imaju od prvoga majuša već frejšćinu, ali zato su i dala zarobleniki, pri gardih moraju ostati i gazda svoje ostaviti nesmeju, još menje v Rusiju skoćiti. Russi od majuša od gazdov plaću dobiju. Poljodelci dobiju izvan košte na den jednu korunu, a oni, koji neksu mestiju imaju, dobiju na den 2 korune.

Posvećenje novog zvona. Vu Dravanagyfalu zvanom selu, kak nam vezda pišeju, su na velikı subotu lepo svečanost obdržali. Ob 2 vuri popoldne su gospodin vicejašprišt drāvavásárhelyskoga gospona kapelana poslali vu Dravanagyfalu, koji su no-

voga zvona posvetili i na turen spravili dali. Okoli zvona su svatevce stale. Gospodin kapelana su govori držali od toga, kaj nas vuč ov zvon? To nas opominja, da imamo s njim pozdravili Majku Bođu i da se imamo zmisлити na one, koji su na lbojnom polju daleko vu tuđim orsagu. Moramo se ovdi zahvaliti, onim, koji su nam zhodili ov zvon i to: gospon Majerscsak Aladar i njihova gospa, tak takaj njihov brat, koji su tam vu onoj fabriki, gde se je zvon zleval. Za tem su zvona potegli i čuli smo lepi glas, koj se je svakomu dopal. Svaka hiža drāvanyagyaluška je vu ime Bože daruvala na ov zvon. Bog jim lepo plati! (Š. B.)

Spomen Tót Kate.

Tužno pripećenje se je dogodilo Sirotom Tót Katom hudo se zgodilo. Izda bila mlada vu najljepšoj dobi. Ne mogla meknuti se nesrećnoj sudbi. Od Kosture Mare ona se rodila, Pod pod pokojnim Tót-om je vu škole hodila, Pod njegovom se dobrom rukom odgojila, Od njegve zedeće punopot znojila. Ne zdavnja kak, ju je smrt v grob pospravila, Par tjeđnov kak je nas tužne ostavila. S Bogom mi ostane zadnja joj rėč bila, Japek i mamika i ti sestra mila. Tetec Miška, ako sam vas ja srdila, Vašu tecu Jalzu ak bi žalostila. Nadalje zbogom stric Fruga Matok V hodošanskom selci jako preštımani. Oprostite mi svi hodošanski ljudi, Kak i ja vam, ako bi mi bili hudi. Ne bojim se smrti, samo to vas prosim, Grob mi oznažite s drvnm križom prostim. Čveteje mi posadite ako me voljite, Za me negda-negda k Bogu se molite. I dalje je štela, da bi govorila, Al ne mogla reći, smrt ju je vmorila. Raši ruža, rasi na Katinom grobu, K dragomu Bogu odnesi moju molbu, Vu hladnoj zemljici nišće te ne dira, Ne si mogla včakat ti svetskoga mira. Svaki se naj zmisli, naj ga nebude strah, Onu staru rėč: prah si bil i budeš prah.

Zagreb

Klinec Jakob

Urednikova pošta.

Izmed na novo poslanih pėsmah i štivah prećitali smo doli imenute od kojih stedeće javimo našim pošć. suradnikom:

1. **Nekaj hasnovitoga za človeka.** Spomen Tót Kate. — Tri bez majke... (Zagreb. K. J.) Prva štiva bude hasnovita, dvė pėme su dobre. Osobito prevod iz magjarskoga je dobro složena pėma. Takve pėme rado primemo. Izlazile budu sve tri.

2. **Pėma iz bojnog polja.** (K. István.) Dobro je složena i izmišljena. Izlazila bude.

3. **Kaj se pripetilo?** (D. F. i O. I.) Nije moći vu novine deti.

4. **Prvi rastanak.** (Stridóvár. A. P.) Lepo je izmišljeno, ali nega vu pėmi rime, nići redi se ne ravnaju. K tomu još, nebi naši čitatelji razmeli, ar nije vu našem horvatskim narėčju pisana. Nebude izlazila.

5. **Protulėtna pėsem.** (Na taljanskom frontu. M. V.) Nemremo ju vu novine deti, ar nećemo s ovom pėsmom zbantuvati puće čele občine.

6. **Pėsem regrutska.** (Felsődomboru. H.) Naje dobro složena. Nemremo ju vu novine deti.

7. **Zeleni vrt.** (Farkashegy. P. J.) Mala pėma bude dobra za novine.

8. **Pėma medjimurska.** (F. E.) Dobro je složena i lepa je. Bude dobra za nase čitatelje.

9. **Pėma žalostna.** (Varaždin N.) S popravkama izlazila bude.

10. **Salno pripećenje.** (Varaždin. V. N.) S popravkama bude dobra za čitati.

Drugim, koji su nam pėsme poslali, drugda budemo odgovor dali.

Svim skup lepi pozdrav! (M. J.)

CSAK 706 37-38

RÁDIUM

SÓSBORSZESZT

használjunk test és egészség-
ápolásra.

Nagyüveg K12—
Középüveg „6”30
Kis üveg „2”20

Gyártja: **A Dunántúli Gazdas. Szeszgyárosok
Szeszfinomító Részvénytársasága**
Nagykanizsán.

Egy használt
ZONGORA
és egy nagy Alt-Deutsch masszív
tölgyfából készült kihúzó
EBÉDLŐ-ASZTAL
eladó.
Özv. Tomka Györgyné
Patak-utca 7.

Dobrovoljno prodaje se

Melin i pilana, dvě mekote zemlje i
gospodarsko stanje s celim ellugom vu Drá-
vavásárhely obćini na lépim mestu.
Sam melin na mesec 6 jezer korun hasna nosi.
Prodaje pak ovu sve **Vida Buranu**
u **Varaždinu**, Spinčićeva vulica broj 20.
Koj hoće to kupiti, more se pogoditi svaki
dan kod Buranu Vide vu Varaždinu i vne-
delju i srědu popoldan od jedne do četrite
vure na lice mesta vu Drávavásárhely obćini.

2-3

WILH. F. TIEFENBACH

Skladište na veliko austr. i njemačkih
tvornica kemičko-tehničkih proizvodnja

Osijek I. (Slavonija.)

Preporuča:

Strojna ulja, Towot masti,
Zylinder ulje, firnisa,
terpentinersatza,
kolomaza, vaselina,
lakova, boja,
la lastila za cipele,
ivoska za postolare, boje
sve vrsti za bojadisanje
sukna i dr. u tu struku
spadajuće vrsti robe.

Cijenik šaljem na zahtjev!

4-10

Egy jó házból való fiu
tanoncnak
azonnal felvétetik
Rosenberg Rezső utódai Fischer Testvérek
vas- és fűszerkereskedésében Csáktornyan.

Miševi, štakori, stjenice i žohari.

Proizvod i razšiljanje isku-
šanih sredstava za koje dano-
nice zahvalnice stižu za šta-
kore i miševé K 5—, za žohare
ruse i švabe po K 4-50, tink-
tura za stjenica po K 2—, za
moljce po 2—, prašak za buhe po K 1-50 K 3— k tome
razprašac K 1-50, prašak za uši u odijelu i rubiju K 2—,
tinktura za uši na glavi K 1-20, mast za uši na blagu
K 1-50, tinktura za buhe kod pasa 1-20, tinktura za gamad
kod voća i povrća K 3—, prašak za perad proti usi i
jekuti K 2—.

Razašilje pouzedećem: **M. JUNKER**, zavod za tamanjenje
gamadi, Zagreb 42., Petrinjska-ulica broj 3, III. kat.

Sapunov nadomjestak

za pranje rublja, Lvrno se pjeni i nadmašuje sve do
sada u prometu nalazeće tvorine. 1 omot sa 5 kg.
K 12—, 1 omot sa 10 kg. K 23—, Prodavaoci dobi-
vaju popust kod naručbe cjele škrinje, koja sadržaje
250 komada. Mineralni bijeli sapun za pranje
ruke i finijeg rublja 1 omot 32 komada K 14—
Toiletni sapun nadomjestak u raznim bojama
sa mirisom 1 omot 32 komada K 18—, Toiletni
sapun sa finim mirisom ružičaste boje 1
omot 24 velika komada K 18—, Razašiljanje pouzedećem.
Kod veće naručbe treba polovicu iznosa unapred pri-
poslati. Najmanja naručba od svake vrsti jedan omot.
M. JUNKER, zavod za eksport, Zagreb, 42.,
Petrinjska 3. III. k.

Egy használt, de jó karban levő
Wertheimszekerény
megvételre kerestetik. — Cim a
kiadóhivatalban.

Kézidarálókat,
*szecskavágókat, járgányokat,
lukoricamorzsolókat, ekéket,
vetőgépeket, cséplőgépeket,
kaszákat, aratógépeket* és min-
denfajta *mezőgazdasági eszkö-
zőket* szállít a legerősebb és legolcsóbb
kivitelben

Lukács Lajos és Társa
Budapest, VI., Podmaniczky-utca 20.
(Gyár-utca sarok.)
Mezőgazdasági gép, műszaki elektro-
technikai üzlete.
5-3 Telefon interurbán 51-33.

Ručne žrvnale,
*pljuge, sečkare. mašine za
repo rezati, vitle, mašine za
kuruzu ruždžiti, mašine za se-
jati, mašine za mlaiti, kose,
mašine za kositi* i svakojačko
gospodarsko oružje vu najtalesí
ceni trži

Lukács Lajos és Társa
Budapest, VI., Podmaniczky-utca 20.
(Gyár-utca sarok.)
gospodarskoga oružja štacun.
Telefon interurban 51-33.

Legujabban megjelent könyvek

rendkívül érdekes olvasmányok

továbbá

zenemű ujdonságok

állandóan kaphatók:

Fischel Fülöp (Strausz Sándor) könyv- és papirkereskedésében
Csáktornyan.